

TOÀ ÁN NHÂN DÂN
THÀNH PHỐ PHỦ LÝ
TỈNH HÀ NAM

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 01/2024/QĐST-VDS.

Phủ Lý, ngày 24 tháng 4 năm 2024.

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: *Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*

TOÀ ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ PHỦ LÝ - TỈNH HÀ NAM

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Nguyễn Thị Xuyên.

Thư ký phiên họp: Bà Phạm Hồng Liên - Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân thành phố Phủ Lý, tỉnh Hà Nam.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Phủ Lý, tỉnh Hà Nam tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thu Trang - Kiểm sát viên.

Ngày 24 tháng 4 năm 2024, tại Trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Phủ Lý, tỉnh Hà Nam mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 05/2023/TLST-VDS ngày 29 tháng 11 năm 2023, về yêu cầu: “Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 01/2024/QĐST-VDS ngày 12 tháng 4 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

* Người yêu cầu: Bà Lại Thị L, sinh năm 1954.

Địa chỉ: Xóm 4, xã LC, thành phố PL, tỉnh Hà Nam.

(Phiên họp có mặt bà L)

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ

* Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, đơn đề nghị, bản tự khai và trong quá trình giải quyết việc dân sự, bà Lại Thị L trình bày:

Năm 1979 bà Lại Thị L kết hôn với ông Trần Văn Q, sinh năm 1955 (mất năm 2021). Trong thời kỳ hôn nhân vợ chồng bà sinh được 04 người con chung gồm: Trần Văn Q, sinh năm 1983; Trần Thị M, sinh năm 1985; Trần Thị H, sinh năm 1988; Trần Thị P, sinh năm 1990. Hiện nay ông Q đã chết, các con chung là Q, M, P đều đã lập gia đình riêng.

Riêng chị Trần Thị H thì phát triển không bình thường cả về thể chất và trí tuệ. Khi sinh ra chị H đã không được bình thường như những đứa trẻ khác. Chị H chậm biết đi, chậm biết nói, đến tuổi đi học thì chị H không nhận biết được mặt chữ và con số, không tiếp thu được kiến thức nên gia đình bà không cho chị H đi học. Gia đình bà đã đưa chị H đi khám và điều trị nhiều lần tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Hà Nam nhưng bệnh tình không thuyên giảm. Hiện nay chị H vẫn không biết chữ nào, trí tuệ kém. Trong cuộc sống và sinh hoạt hàng ngày chị H không biết làm gì, mọi sinh hoạt cá nhân phải có người trợ giúp, chị H hay mất ngủ, nói năng linh tinh, cảm xúc không ổn định, hay nổi khùng đập phá đồ đạc, đánh người

thân. Các lần khám và điều trị tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Hà Nam đều kết luận chị H bị tâm thần phân liệt thể trầm cảm. Hiện nay chị H đang được hưởng trợ cấp xã hội của Nhà nước đối với người khuyết tật.

Vì vậy, để đảm bảo việc giải quyết các công việc gia đình sau này được thuận lợi, đúng pháp luật bà L đề nghị Tòa án nhân dân thành phố Phủ Lý, tỉnh Hà Nam xem xét: Tuyên bố chị Trần Thị H là người mất năng lực hành vi dân sự và xác định bà là người giám hộ của chị H.

* Tại phiên họp:

- Bà Lại Thị L có quan điểm vẫn giữ nguyên yêu cầu của mình và đề nghị Tòa án cử bà là người giám hộ cho chị Trần Thị H.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Phủ Lý phát biểu quan điểm: Thẩm phán đã thụ lý việc dân sự đúng thẩm quyền, đúng trình tự, thủ tục tuân thủ theo đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự, Đề nghị Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp:

Áp dụng các Điều 27; 35; 39; 147; 149; 361; 367; 370; 376; 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Áp dụng các Điều 22; 46; 47; 49; 57; 58; 59; 136 của Bộ luật Dân sự năm 2015;

Áp dụng Luật phí và lệ phí số 97/2015/QH13 ngày 25 tháng 11 năm 2015 của Quốc hội và Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

+ Chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Lại Thị L về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” đối với chị Trần Thị H của bà Lại Thị L.

+ Bà Lại Thị L làm người giám hộ cho chị Trần Thị H. Mọi giao dịch dân sự của chị Trần Thị H do bà Lại Thị L xác lập, thực hiện.

+ Lệ phí: Người yêu cầu được miễn nộp lệ phí theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Phủ Lý, tỉnh Hà Nam nhận định:

[1] Về thẩm quyền: Bà Lại Thị L yêu cầu tuyên bố chị Trần Thị H, sinh năm 1988; địa chỉ: xóm 4, xã LC, thành phố PL, tỉnh Hà Nam mất năng lực hành vi dân sự. Căn cứ khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự thì việc dân sự trên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Phủ Lý, tỉnh Hà Nam theo trình tự sơ thẩm.

[2] Về nội dung:

* Xét yêu cầu của bà Lại Thị L về việc: yêu cầu tuyên bố chị Trần Thị H là người mất năng lực hành vi dân sự thì thấy:

Trong quá trình giải quyết việc dân sự, qua xác minh, thu thập chứng cứ thông qua đại diện chính quyền xóm 4, xã LC nơi chị H sinh sống cùng những người hàng xóm của chị H đều xác nhận: Khi sinh ra chị H phát triển thể chất và tâm thần chậm hơn so với các trẻ cùng trang lứa, chị H chậm biết đi, chậm biết

nói, đến tuổi đi học thì không nhận biết được mặt chữ và con số, không tiếp thu được kiến thức nên gia đình không cho đi học. Gia đình chị H đã đưa chị H đi khám và điều trị nhiều lần nhưng bệnh tình không thuyên giảm. Hiện nay chị H vẫn không biết chữ nào, trí tuệ kém. Trong cuộc sống và sinh hoạt hàng ngày chị H không biết làm gì, mọi sinh hoạt cá nhân phải có người thân trợ giúp, chị H hay nói năng linh tinh, cảm xúc không ổn định, hay nổi khùng đập phá đồ đạc, đánh người thân. Hiện nay chị H đang được hưởng trợ cấp xã hội của Nhà nước đối với người khuyết tật.

Tại bản “Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trung cầu” số 90/KLGD ngày 04/4/2024 của Viện pháp y Tâm thần Trung ương, kết luận: “*Tại thời điểm giám định đối tượng Trần Thị H bị bệnh Chậm phát triển tâm thần nặng. Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F72. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi*”.

Như vậy, kết luận giám định sức khỏe tâm thần của chị Trần Thị H phù hợp với nội dung các ý kiến xác nhận của đại diện chính quyền địa phương và những người hàng xóm nơi chị Trần Thị H sinh sống về tình trạng bệnh lý hiện tại của chị H. Do đó, yêu cầu của bà Lại Thị L được chấp nhận và việc xác định chị Trần Thị H là người mất năng lực hành vi là có căn cứ theo quy định của pháp luật.

* Về xác định người giám hộ của chị Trần Thị H: Bố mẹ đẻ chị H là ông Trần Văn Q và bà Lại Thị L nhưng hiện nay ông Q đã chết nên theo quy định tại khoản 3 Điều 53 của Bộ luật Dân sự thì bà Lại Thị L là người giám hộ đương nhiên cho chị Trần Thị H.

[3] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Lại Thị L có đơn xin miễn toàn bộ lệ phí vì bà là người cao tuổi, Tòa án thấy đủ căn cứ miễn toàn bộ lệ phí cho bà L theo quy định tại Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

[4] Về quyền kháng cáo: Người yêu cầu thực hiện quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ các Điều 22; 46; 47; 48; 49; 53; 57; 58; 59; 136 của Bộ luật dân sự năm 2015.

- Căn cứ khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 361; 367; 369; 370; 371; 372; 376; 377; 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

- Căn cứ Luật phí và lệ phí số 97/2015/QH13 ngày 25/11/2015 của Quốc hội.

- Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà Lại Thị L đối với chị Trần Thị H. Tuyên bố chị Trần Thị H là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Bà Lại Thị L làm người giám hộ cho chị Trần Thị H. Bà Lại Thị L có quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của Bộ luật Dân sự.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Miễn toàn bộ lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự cho bà Lại Thị L.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Bà Lại Thị L có mặt tại phiên họp được quyền kháng cáo Quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa ra quyết định. Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhân:

- TAND tỉnh Hà Nam;
- VKSND thành phố Phủ Lý;
- Chi cục THADS TP Phủ Lý;
- Đương sự;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Nguyễn Thị Xuyên